

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 181/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maatalouden kausityön turvaamisesta kriisitilanteessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Esko Kiviranta /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 181/2020 vp:

Millaisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä maatalouden kausityövoiman turvaamiseksi kevät- ja kesäkauden 2020 aikana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on ottanut käyttöön lukuisia toimia koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Muiden toimien ohella hallitus on 30.3.2020 päättänyt rajoittaa rajaliikennettä 13.5.2020 saakka siten, että vain eräitä erikseen lueteltuja tehtäviä lukuun ottamatta vain välttämätön rajaliikenne sallitaan. Eri viranomaiset ovat yhdessä arvioineet, että välttämätöntä rajaliikennettä on huoltovarmuuden kannalta välttämättömissä tehtävissä toimivien ulkomaalaisten työntekijöiden maahan tulo. Maatalouden kausityövoiman on arvioitu, että ennen satokautta tarvitaan ulkomailta välttämättä 1 500 huoltovarmuuskriittistä työntekijää ulkomailta valmisteleviin tehtäviin.

Normaalivuonna maatalouden kausitöissä on ulkomailta tulevaa työvoimaa noin 16 000 henkeä, joista noin 3 000 – 4 000 aloittavat jo ennen satokautta valmistelevissa tehtävissä. Näiden muiden ulkomaalaisten kausityöntekijöiden tarvetta ei tällä hetkellä ole voitu arvioida huoltovarmuuden kannalta välttämättömäksi. Siksi hallitus varautuu myös korvaavan työvoiman järjestämiseen maatalouden kausityöhön.

Maatalouden kausityö on jo noin kaksikymmentä vuotta toiminut valtaosin ulkomaisen työvoiman varassa. Suomessa ei siksi ole paljoakaan korvaavia, käytettävissä olevia kausityötyövoimareservejä. Poikkeusolojen johdosta työvoiman tarjonta on kuitenkin lisääntymässä. Valtaosa vapautuvasta työvoimasta tulee matkailu-, hotelli- ja ravintola-, kulttuuri- sekä palvelualalta. Maatalouden kausitöissä on sadonkorjuutehtävien lisäksi myös erityisosaamista vaativia työtehtäviä. Alueet, joilla maatalouden kausitöitä tehdään, eivät useinkaan ole lähellä väestökeskittymiä.

Tilanne on siis haastava. Hallituksen tavoitteena kuitenkin on luoda nopeasti korvaavia järjestelyjä ulkomailta tulevalle kausityövoimalle istutuksen ja sadonkorjuun toteuttamiseksi tiloilla ja luonnontuotealalla. Maan sisäisen liikkuvuuden minimoimiseksi kausityövoimaa pyritään löytämään lähiseuduilta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 181/2020 vp

Tiloille ja luonnontuoteteollisuuteen pyritään löytämään työvoimaa työttömäksi ja lomautetuiksi joutuvista, vastaanottokeskusten turvapaikanhakijoista ja opiskelijoista. Työnantajia kannustetaan laittamaan työpaikat näkyville TE-palveluiden sivuille, jonne on jo saatu runsaasti työpaikkailmoituksia. Työnhakijoille ja yli kolmeksi kuukaudeksi lomautetuille viestitään mahdollisuudesta työskennellä kausityössä. Myös palkkatukea on mahdollista käyttää kausityön tukena, jos TE-toimisto harkitsee palkkatuen edellytysten täyttyvän.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön johdolla valmistellaan viestintäkampanja, jolla kannustetaan kausityöhön maataloille, puutarhoille ja luonnonmarjapaimintaan sekä metsänuudistamiseen. Kampanjan keskeisiä kohderyhmiä ovat Suomessa jo olevat ulkomalaiset, joiden on mahdollista siirtyä poikkeusoloissa toisiin tehtäviin (HE 36/2020 vp.), opiskelijat, lukiolaiset, turvapaikanhakijat, joilla on työnteko-oikeus, kotoutumiskoulutuksista valmistamassa olevat, sekä kaikki työtä hakevat ja yli kolmeksi kuukaudeksi lomautetut. Kampanjassa ohjataan työnhakijoita MTK:n Töitä Suomesta -sivustolle sekä TE-palveluiden sivuille. Monia muitakin varautumistoimia on valmisteilla.

Hallitus ymmärtää täysin maatalouden merkityksen alkutuotannossa, yhteiskunnan ruokatuotannossa ja myös elintarvikeviennissä sekä siihen liittyvän kausityövoiman tarpeen. Sekä rajaliikenteen rajoittamista että korvaavia toimia työvoiman tarjonnan lisäämiseksi harkitaan tästä näkökulmasta ja kansanterveyteen peilaten. On mahdollista ja toivottavaa, että olojen normalisoituessa edellä mainitut korvaavat toimet voisivat olla perustana myös pysyvämmälle maatalouden kausityövoiman tarjonnan monipuolistamiselle.

Helsingissä 14. huhtikuuta 2020

Työministeri Tuula Haatainen